

Aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
De heer R.H.A. Plasterk
Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Betreft: consultatie Wetsvoorstel Generieke Digitale Infrastructuur

Ede, 29 maart 2017

Geachte heer Plasterk,

Thuiswinkel.org en Detailhandel Nederland, de belangenorganisaties van (online) retailers in Nederland, hebben met interesse kennisgenomen van het Wetsvoorstel Generieke Digitale Infrastructuur (hierna: GDI). Onze organisaties maken graag van de gelegenheid gebruik om via de internetconsultatie op het voorstel te reageren.

De overheid heeft het met het inzetten op een betere digitale dienstverlening bij het juiste eind en vanuit dat perspectief juichen wij dit wetsvoorstel dan ook zeker toe. Wel betreuren wij het ten zeerste dat dit wetsvoorstel voornamelijk de belangen van de publieke dienstverleners dient. Identificatie is een kerntaak van de overheid, maar immers ook een nutsvoorziening voor de Nederlandse consument en het Nederlandse bedrijfsleven. Door het afschermen van het publieke eID-middel voor gebruik door het Nederlandse bedrijfsleven in het private domein, veroorzaakt de overheid een fundamenteel en onwenselijk verschil tussen online en offline handelen. Immers in de offline omgeving kan men gebruikmaken van de wettelijke identificatiedocumenten.

Wij bepleiten dan ook dat het publiek-private eID-stelsel, met alle publieke en private middelen, opengesteld moet worden aan alle publieke en private dienstverleners. Dit dringende verzoek lichten we graag verder toe.

Als het gaat om digitale transacties waarbij identificatie een rol speelt, dan heeft de Nederlandse (online) retail behoefte aan:

- het versterken van de veiligheid, betrouwbaarheid en goede werking van de digitale dienstverlening van dienstverleners.
- het verhogen van het vertrouwen in de digitale dienstverlening van dienstverleners bij burgers en ondernemers.
- het realiseren van eenvoudige, veilige en betrouwbare toegang van burgers en ondernemers tot elektronische dienstverlening van dienstverleners.
- het creëren van een terugvaloptie bij calamiteiten bij de toegang tot digitale dienstverlening van dienstverleners .
- het beperken van de kosten voor dienstverleners voor de beveiliging van gegevens.

Goed is dat deze doelstellingen één op één staan genoemd in de memorie van toelichting wetsvoorstel GDI. Dat in de doelstellingen uit de memorie alleen over publieke dienstverleners gesproken en niet ook over private, is wat ons betreft een ernstige tekortkoming in dit wetsvoorstel. Wij citeren graag verder uit uw eigen schrijven:

“Nederland digitaliseert. Steeds meer diensten worden via online transacties geleverd. Ook de overheid moet moderniseren en gaat mee in deze ontwikkeling.”

Memorie van toelichting wetsvoorstel GDI

U geeft aan een modernisering te ambiëren. Wij constateren dat de richting op zich goed is maar de modernisering een cruciale, verdergaande stap mist. Door het afschermen van het publieke eID middel voor gebruik door het Nederlandse bedrijfsleven in het private domein, veroorzaakt de overheid een fundamenteel verschil tussen online en offline handelen. Immers in de offline omgeving kan men gebruik maken van de wettelijke identificatiedocumenten. Hiermee dreigt de overheid achter te blijven bij wat in de markt als norm ontstaat. Die is namelijk een complete versmelting van on- en offline.

Wij bepleiten dan ook dat het publiek-private eID stelsel, met alle publieke en private middelen, open gesteld wordt voor alle publieke én private dienstverleners. De volgende argumenten onderbouwen deze stelling om het publieke middel (DigiD en opvolgers) open te stellen voor gebruik in het niet-BSN domein:

1. Het aanbieden van identificatiemiddelen is in eerste instantie een publieke verantwoordelijkheid. Burgers moeten er op kunnen vertrouwen dat de overheid identificatiemiddelen verstrekt waarmee zij zich online en in de fysieke omgeving kunnen identificeren. Identificatie is daarmee een algemene nutsvoorziening. De consument en winkelier kan niet om identificatie heen. Ongeacht of deze plaatsvindt in het publieke of het private domein. In de fysieke omgeving kan dit reeds met een paspoort. Ook in de online omgeving moet de publieke eID deze breed maatschappelijke rol gaan vervullen.
2. De overheid kan kiezen uit oplossingen uit meerdere stelsels, drie om precies te zijn, de markt kan dat slechts uit twee. Waarvan één stelsel met zeer beperkt bereik.
3. De overheid wil graag een level playing field voor haar deel van de afzetmarkt van eID middelen. Dit doet zij door zowel afnemer als marktmeester te zijn. Het niet-BSN domein heeft geen dergelijke voorziening en dus geen inspraak in het tot stand komen van een eerlijke markt.
4. Het ontbreken van een competitieve markt in het niet-BSN domein zal een prijsopdrijvend effect hebben.
5. Het voorkomen van een single point of failure is voor de overheid een belangrijk argument. iDIN, het enige middel met schaal dat voor het niet-BSN domein beschikbaar komt, heeft geen vergelijkbaar alternatief.
6. DigiD is nu nog een kostbare oplossing. Door DigiD beschikbaar te stellen aan een bredere afzetmarkt dalen de kosten en groeit de financiële ruimte voor innovatie.
7. De private stelsels worden niet verplicht gesteld zich aan te melden voor eIDAS. Het Nederlandse bedrijfsleven heeft behoefte aan een goede interne Europese markt.
8. De overheid zet in op nieuwe eID middelen op NIK en Rijbewijs. Beide oplossingen lijken gebruik te gaan maken van een externe kaart lezer. Dit is inzetten op oude techniek en zal een negatieve invloed op het gebruik van het middel hebben. Wij adviseren de overheid dan ook in te zetten op moderne en gebruiksvriendelijke oplossingen.
9. Het gebruik van persoonsgegevens in de online omgeving is onderdeel van een structurele maatschappelijke discussie. Consumenten geven hierbij aan meer vertrouwen in de overheid te stellen als aanbieder van de eID dan in een private partij.

10. Publieke eID-middelen worden onder directe regie van de overheid geproduceerd, uitgerold en onderhouden en waarvoor een politiek verantwoordelijk bewindspersoon directe verantwoording draagt. Op het moment dat de ontwikkeling van eID voor het private domein wordt overgelaten aan commerciële partijen verliest de overheid grip op deze voorziening. Overheidssturing zal bij een private aanbieder indirect zijn. Zeker indien de eID in handen komt van een buitenlandse aanbieder. Dienstverleners vrezen dat hierdoor aan enkele cruciale maatschappelijke randvoorwaarden voor identificatie geen invulling kan worden gegeven. Zoals: a) volledige marktdekking, b) lage kosten (kostprijs), c) aansturing door de overheid.
11. Consumenten willen met hun middel overal terecht kunnen en dienstverleners willen op hun beurt alle consumenten kunnen bereiken. Interoperabiliteit, gebruiksgemak en voorkomen van onnodige meerkosten zijn daarom belangrijke uitgangspunten. Het lijkt vanuit eenduidigheid voor de consument, het verkleinen van de digitale sleutelbos en schaalvoordeel voor de overheid daarom logisch om het publieke eID, dat nu enkel voor de publieke sector wordt ontwikkeld, tevens beschikbaar te maken voor het private domein.

Wij hopen dat u deze zorgen en oplossingen van de Nederlandse (online) retailsector meeneemt in de evaluatie van reacties op de consultatie.

Uiteraard zijn wij graag bereid om deze brief telefonisch of in een ontmoeting nader toe te lichten.

Voor vragen of opmerkingen zijn wij bereikbaar via onderstaande contactgegevens.

Hoogachtend,

Just Hasselaar, Thuiswinkel.org

Michel van Bommel, Detailhandel Nederland